

УДК 005:338.483.13:392.72

Наталія Павленчик

д-р екон. наук, завідувач кафедри економіки та менеджменту,

Анатолій Павленчик

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри інформатики та кінезіології, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

ДІЯ ЗАКОНІВ МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ

Відомо, що сфера гостинності традиційно в усьому світі є однією із ключових галузей економіки. Вона виступає, як бюджетоутворюючою галуззю, так і сферою де реалізується підприємницький хист населення, що дозволяє створювати організації малого та середнього бізнесу без надмірних вимог щодо сприяння держави та зовнішніх інвесторів.

Нажаль, пандемія COVID 19 та повномасштабна війна в Україні спричинили тимчасову кризу для підприємств сфери гостинності. Проте, і у такий складний час її представники виконують важливу соціальну функцію. Багато вітчизняних закладів тимчасового розміщення, зокрема готелів, хостелів, пансіонатів надали свої приміщення для розміщення та прихистку вимушено переселених осіб. Вони надають послуги безкоштовного харчування для військовослужбовців ЗСУ, волонтерів та членів територіальної оборони. На їх територіях часто розміщуються пункти надання психологічної та гуманітарної допомоги. Проте, незалежно від зовнішніх викликів та умов, важливим чинником формування конкурентоспроможності підприємств сфери гостинності є їх ефективне управління.

Рациональне та ефективне використання, а також впровадження новітніх методів управління у сфері гостинності залежить від рівня економіко-управлінської підготовки фахівців-менеджерів та їхнього

вміння використовувати набуті професійні навички на практиці. Економічна основа професійної майстерності менеджера у сфері гостинності є сукупністю спеціальних законів та централізованих методів, основне завдання яких полягає у забезпеченні стимулювання економічних об'єктів та елементів управління, шляхом задоволення їхніх потреб, відповідно до дотримання сукупних умов та вимог. У процесі управління проявляються потреби та інтереси людей, колективу, організацій, підприємств і суспільства в цілому, що зумовлюють цілі, мету та завдання виробництва і, в наслідок чого, визначаються, розподіляються і використовуються продуктивні сили суспільства. Управління – це діяльність керівників різного роду рівнів з метою вдосконалення економічних взаємовідносин на засадах координації, направлення дій працівників, використовуючи систему засобів і методів економічного, нормативного, регулюючого та стимулюючого характеру. Управляти означає вміння аналізувати, прогнозувати, приймати рішення, організовувати, контролювати і стимулювати їх виконання, з метою підвищення ефективності.

Менеджмент, який базується на пізнанні економічних законів використовує низку стимулів та форм прояву виробничих відносин. Загалом, система менеджменту поєднує в собі направляючу, координуючу, розподільчу та стимулюючу функції, прояв яких безпосередньо залежить від дотримання низки законів. У системі законів менеджменту, кожен із них має своє функціональне призначення.

Закон єдності. В системі управління гармонійно поєднуються і доповнюють одна одну дві підсистеми – народногосподарська (центральна) і само управляюча. Закон єдності цих підсистем відображає тісний взаємозв'язок між ними, що зумовлює управлінські відносини і об'єктивну необхідність оптимального та синхронного їх поєднання. Наслідком дії закону єдності є забезпечення цілісності, впорядкованості, оптимальності структури організації виробництва і праці, раціональності та оптимальності прийнятих управлінських рішень.

Закон організації управлінської діяльності. Даний закон зумовлений оптимальним розподілом управлінської діяльності на різних її рівнях, який відбувається на засадах чітко визначених та конкретних функцій, їх прояву в реальних умовах. Кінцевим проявом даного закону є формування інтегруючого чиннику, проявом якого, наприклад, можуть бути спільні цілі чи завдання.

Закон загальної зацікавленості. Відображає чітку залежність рівня продуктивності праці та інтересів суспільства. Результативність праці кожного індивідууму зумовлює рівень економічної ефективності функціонування підприємства в цілому. Серед різноманітних чинників, які є основою активізації зусиль персоналу підприємства, що спрямовані на підвищення результативності їхньої діяльності, завжди є мотивація праці.

Закон обов'язкової участі працівників в управлінні. Управління означає провадження діяльності, пов'язаної із прийняттям рішень спрямованих на перспективу розвитку виробництва, покращення його технічної оснащеності, поліпшення умов праці, удосконалення організації виробництва, раціональний розподіл кінцевих результатів. Обов'язковість участі працівників зумовлена тим, що кожен має свій особистий інтерес і бажання приймати активну участь в управлінні, що дає можливість відчувати себе не просто виконавцем, а безпосередньо тим, від рішення якого залежить загальний кінцевий результат.

Закон конкурентності. Проявляється у стимулюванні керівника до прийняття управлінських рішень за погодження з працівниками, при цьому ключовим є те, що кожен із учасників цього процесу здійснює рівнозначний і конкуренто формуючий вплив на нього.

Ключові слова: менеджмент, закони та функції, управлінські рішення.

Список використаних джерел

1. Інноваційний підхід до оцінки культури безпеки в системі управління персоналом підприємства / Гавловська Н. та ін. // Журнал ТЕМ.– 2022.– № 11 (3).– С. 1083–1092.
2. Павленчик Н. Мотиваційні критерії як елемент ефективного управління персоналом / Павленчик Н. // Сучасні тенденції розвитку гостинності.– Львів, 2020.– С. 346–348.